

Ez a nagyon fájó igazság a kommunista ügynökaktákról – Egy történész minden lényeges részletet elmondott

Hazafi Zsolt

2026. szeptember 04., péntek 21:41

Akár 60–80 ezer név is nyilvánosságra kerülhet az állambiztonsági ügynökakták feltárásával. A tervek szerint októberben kezdik közzétenni a hatos kartonok és más, eddig nem nyilvános dokumentumok adatait. **Eörsi László** történész az ATV Startban arról beszélt, hogy a névsor önmagában még nem ad teljes képet.

Akár 60–80 ezer név is előkerülhet az ügynökakták megnyitásakor

A műsorban elhangzott, hogy a tervek szerint 2026. október 22-én nyilvánossá válhatnak a hatos kartonok és a mágnesszalagokon szereplő nem minősített leíró adatok. Ezt követően a szervezési dossziék és más dokumentumok közzététele is megkezdődhet, a folyamat pedig legkésőbb az év végéig tarthat.

Eörsi László szerint az ügynökakták teljesebb feltárása a rendszerváltás egyik régóta húzódó adósságát rendezheti. A történész úgy látja, a kérdésben évtizedeken át több politikai oldal részéről is hiányzott az egyértelmű akarat, most azonban olyan helyzet

alakult ki, amelyben valóban megindulhat az iratok szélesebb körű nyilvánosságra hozatala.

A történész ugyanakkor hangsúlyozta, hogy önmagában egy név feltűnése valamelyik kartonon még nem feltétlenül mutatja meg teljes egészében az érintett szerepét. Szerinte éppen ezért különösen fontos, hogy a kartonadatok mellett a szervezési és munkadossziék is hozzáférhetővé váljanak, mert ezekből derülhet ki, miként szerveztek be valakit, milyen kapcsolatban állt az állambiztonsággal, és adott-e egyáltalán jelentéseket.

Eörsi arra is felhívta a figyelmet, hogy az egyes történetek jelentősen különbözhetnek egymástól. Volt, aki a szervezése után nem adott érdemi jelentést, sőt olyan esetek is előfordultak, amikor valaki tudatosan félrevezető információkkal próbálta ellehetetleníteni saját együttműködését. A mostani nyilvánosság ezért szerint arra is lehetőséget adhat, hogy az eddiginél árnyaltabb kép alakuljon ki az állambiztonsági hálózat működéséről.

A beszélgetésben felmerült, hogy a nyilvánosságra kerülő nevek száma akár 60–80 ezer is lehet. **Eörsi László** szerint ez ma már vélhetően nem okoz olyan társadalmi megrázkódtatást, mint amelyet évtizedekkel korábban váltott volna ki. Úgy véli, az idő múlásával egyre kevesebb az élő személyes kötődés ezekhez az ügyekhez, ezért a feltárás ma már elsősorban történeti és kutatási szempontból lehet különösen jelentős.

A történész szerint ugyanakkor az eddigi átvilágítási rendszer egyik komoly hiányossága volt, hogy elsősorban a III/III-as ügyosztály irataira koncentrált, miközben például a hírszerzés, a kémelhárítás vagy a katonai elhárítás számos dokumentuma kívül maradt

ezen a körön. Emiatt az állambiztonsági múlt feltárása hosszú időn keresztül töredékes maradt.

Eörsi László úgy fogalmazott, hogy a dokumentumok közzététele után valójában akkor kezdődik majd a történészek legfontosabb munkája. A kutatók az iratok összevetésével tudják rekonstruálni az egyes életutakat és az állambiztonság működését. Különösen érdekes kérdésnek nevezte azt is, hogy több mint három és fél évtizeddel a rendszerváltás után miért maradtak még mindig titkosított dokumentumok, illetve pontosan milyen anyagokat nem adtak át korábban a szolgálatok.

A beszélgetést itt meghallgathatja: <https://www.youtube.com/watch?v=KkTzxSRendM>